

а) државног службеника на којег се спорна одлука, предузета или пропуштена радња односи; б) органа државне службе гдје државни службеник обавља дужност; и ц) Агенције, из чега се несумњиво закључује да је овим Законом посебно регулисана проблематика заштите права државног службеника у случају да није задовољан актом којим је одлучено о његовим правима или обавезама обзиром да заштита права државних службеника представља важну димензију радно-правне материје која је путем службеничког система прилагођена његовим специфичностима и чини важан сегмент система државне службе у цјелини.

Из наведеног се несумњиво закључује да против сваке спорне одлуке, предузете или пропуштене радње која се односи на државног службеника, а посебно на његова статусна питања, државни службеник има право изјавити жалбу у складу са Законом о државној служби, да таква жалба у складу са цитираним Законом али и у складу са општим процесним правилима уређеним Законом о управном поступку, има одложно, суспензивно дејство, тј. да изјављена жалба против одлуке/рјешења руководиоца органа, одлаже његово извршење, што значи да у конкретном случају, главни инспектор односно инспектор који је државни службеник у Федералној управи за инспекцијске послове, има право уложити жалбу на рјешење директора о суспензији Одбору државне службе за жалбе, те да таква жалба одлаже извршење рјешења све до одлуке Одбора у складу са чланом 65. став 1. тач. 7., 8. и 9. цитираног Закона. При томе, Уставни суд Федерације запажа да право државног службеника, у конкретном случају, право инспектора на директно обраћање и подношења жалбе Одбору за жалбе против рјешења директора којим се одлучује о губитку статуса и престанка радног односа у Федералној управи за инспекцијске послове, представља право на остваривање права и дужности државног службеника из радног односа, најважнији је круг општих права и дужности државних службеника која се гарантују и штите Законом о државној служби и којим се осигурава хитност у њиховом рјешавању, потреба непосредне, независне и непристране управне контроле, а у коначници, и ефикасна судска заштита статусних права државног службеника.

На такав закључак Уставног суда Федерације несумњиво упућују и одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине у предметима: У-5/09 од 25.09.2009. године; АП-633/04 од 27.05.2005. године; АП-157/05 од 17.02.2005. године; У-19/00 од 13.03.2001. године, у којима је Уставни суд Босне и Херцеговине одлучивао примјеном релевантних одредаба Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода и протокола уз Конвенцију, односно, инструмената за заштиту људских права и основних слобода који имају правну снагу уставних одредаба.

Имајући у виду наведено, Уставни суд Федерације такођер закључује да прописи члана 44. ст. 1. и 3. оспореног Закона, према којем жалба изјављена на рјешење директора о суспензији главног инспектора и инспектора не одлаже извршење тог рјешења, на који начин се инспектори као државни службеници у Федералној управи за инспекцијске послове стављају у неједнак положај у односу на све остале државне службенике у органима државне управе у Федерацији Босне и Херцеговине, нису у складу са чланом II.A.2.1.ц) и у супротности су са чланом VII.3. Устава Федерације Босне и Херцеговине, односно, да оспорене одредбе Закона, нису у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Ову пресуду Уставни суд Федерације донио је већином гласова, у саставу: Александра Мартиновић, председница

Суда, Весна Будимир, др sci. iur. Шахбаз Џихановић, Мирјана Чучковић, Домин Малбашић, проф. др Един Муминовић, др sc. Ката Сењак и Младен Срдић, судије Суда.

Председница
Број У-1/15
13. децембра 2016. године
Сарајево
Уставног суда Федерације
Босне и Херцеговине
Александра Мартиновић, с. р.

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o zahtjevu Predsjednika Federacije Bosne i Hercegovine za utvrđivanje ustavnosti člana 37. i člana 44. st. 1. i 3. Zakona o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine, na osnovu člana IV.C.3.10.(2) a) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave održanoj dana 13.12.2016. godine, donio je sljedeću

PRESUDU

1. Utvrđuje se da član 37. i član 44. st. 1. i 3. Zakona o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 73/14), nisu u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.
2. Presudu objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH".

Образложење

1. Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva

Predsjednik Federacije Bosne i Hercegovine je dana 05.01.2015. godine, Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije) podnio zahtjev za utvrđivanje ustavnosti člana 37. i člana 44. st. 1. i 3. Zakona o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: oспорени Закон) jer smatra da citirane odredbe oспореног Zakona nisu u skladu sa članom II.A.2.1.c), članom VII.3 i tačkom 4. Instrumenta za zaštitu ljudskih prava koje imaju pravnu snagu ustavnih odredaba.

Traži da Ustavni sud Federacije donese presudu kojom će utvrditi da citirane odredbe oспореног Zakona, nisu u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, te da se prestaju primjenjivati od dana objavljivanja presude u "Službenim novinama Federacije BiH".

2. Stranke u postupku

U skladu sa članom 39. stav 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03), stranke u postupku su: Predsjednik Federacije Bosne i Hercegovine, kao ovlašteni podnosilac zahtjeva (u daljem tekstu: Podnosilac zahtjeva) i Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, donosilac oспореног Zakona (u daljem tekstu: Protivna strana).

3. Navodi iz zahtjeva

Podnosilac zahtjeva navodi član 44. st. 1. i 3. oспореног Zakona prema kojem o суспензији главног инспектора и инспектора директор donosi рјешење, односно, да жалба на рјешење из става 2. овог члана не одлаже извршење рјешења, и smatra da su takvim propisima, повриједени члан II.A.2.1.c) Устава Федерације Босне и Херцеговине, који glasi: "Federacija će osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Aneksu ovog ustava. Posebno:

- c) jednakost pred zakonom: te ukazuje na Odjeljak VII. Međunarodni odnosi, član 3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojem: "Međunarodni ugovori i drugi sporazumi koji su na snazi u Bosni i Hercegovini i Federaciji, te opšta pravila međunarodnog prava čine dio zakonodavstva Federacije. U slučaju nesaglasnosti međunarodnog ugovora, odnosno

sporazuma i zakonodavstva, prevladava međunarodni ugovor, odnosno sporazum."

Poziva se na Zakon o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine "Službene novine Federacije BiH", br. 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05, 08/06, 04/12 (u daljem tekstu: Zakon o državnoj službi), kojim se propisuju *inter alia*, jedinstvena zakonska pravila u vezi sa radnopravnim statusom državnih službenika u organima uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine (član 1. Zakona) kao i da se ovim Zakonom utvrđuju jedinstveni kriteriji, pravila i postupci izbora, imenovanja i postavljanja državnih službenika u organima državne službe u Federaciji (član 65. Zakona), te da se radi o zakonskom okviru koji bi trebao da bude jedinstven za cijeli entitet.

Također, mišljenje je podnosioca zahtjeva da su inspektori koji vrše inspeksijski nadzor iz nadležnosti federalnih organa uprave, državni službenici (član 11. Zakona), te da su članovima 55. do 57. Zakona o državnoj službi, propisana pravila jedinstvenog disciplinskog postupka, disciplinska odgovornost, te disciplinske mjere za sve državne službenike. Tako je članom 56. stav 2. ovog Zakona, propisano da "disciplinski postupak protiv državnog službenika pokreće rukovodilac organa državne službe ili lice koje on odredi", dok sam postupak vodi tzv. disciplinska komisija koja izriče i disciplinske mjere (stav 3. istog člana), a da "članove disciplinske komisije imenuje Agencija. Komisiju čine tri člana, a rukovodilac organa državne službe ne može biti član Komisije" (stav 4. istog člana). Također, ukazuje i na član 57. istog Zakona prema kojem se državnom službeniku, u slučaju da učini povredu službene dužnosti iz člana 55. ovog zakona, mogu izreći disciplinske mjere, između ostalih, i suspenzija sa poslova i umanjeње plate tokom perioda od dva dana do 30 dana (*litera c*), te da se jedinstvenost gore navedenih pitanja potvrđuje i činjenicom da je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije), na osnovu člana 55. stav 4. Zakona o državnoj službi, a na prijedlog Federalnog ministarstva pravde, donijela Uredbu o pravilima disciplinskog postupka za disciplinsku odgovornost državnih službenika u organima državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 72/04 i 75/09) kojom su određene povrede službene dužnosti i regulisana pravila disciplinskog postupka koja se odnose na disciplinsku odgovornost za povrede službene dužnosti koje učine rukovodeći i ostali državni službenici na području Federacije.

Ukazuje da se osporenim Zakonom inkorporira cijeli niz odredbi koji se tiču isključivo pitanja suspenzije, pa je tako članom 43. ovog zakona propisano da "prijedlog za suspenziju glavnog inspektora podnosi direktor a za inspektora glavni inspektor i direktor Federalne uprave u skladu sa Zakonom o državnoj službi", što je u skladu sa Zakonom o državnoj službi. Međutim, članom 44. osporenog Zakona, kojim se uređuje odlučivanje o suspenziji inspektora, regulirano je da se "o suspenziji glavnog inspektora i inspektora direktor donosi rješenje" (stav 1. ovog člana). Suspenzija se može izreći za jedan od slučajeva koji je propisan članom 42. istog Zakona, što se može tumačiti kao razrada normi, prije svega, iz člana 55. stav 2. *litera c*), d) i e) Zakona o državnoj službi.

Uspoređujući citirane norme iz prethodna dva stava, prema stanovištu podnosioca, jasno je da je došlo do sukoba između Zakona o državnoj službi kao jedinstvenog i generalnog zakona koji regulira materiju disciplinskog postupka i odgovornosti federalnih inspektora kao državnih službenika, s jedne strane, i novog Zakona o inspekcijama, s druge strane. Naime, prema osporenom Zakonu postupak suspenzije federalnih inspektora izriče rješenjem direktor, a ne Disciplinska komisija koju imenuje Agencija za državnu službu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija) kako to propisuje Zakon o državnoj službi.

Prema stavu podnosioca zahtjeva, dodatna nejednakost pred zakonom ogleda se u činjenici da član 44. stav 3. osporenog Zakona propisuje pravo na žalbu u vezi sa suspenzijom ali bez suspenzivnog djelovanja. Takvo zakonsko rješenje, koje stavlja federalne inspektore u nejednak položaj u odnosu na sve druge državne službenike, ima dodatno za posljedicu kršenje jednog od osnovnih principa u pravu, a to je prava na efektivnu žalbu. Naime, niti jedan procesni zakon (Zakon o parničnom postupku, Zakon o upravnom postupku, Zakon o krivičnom postupku, Zakon o izvršnom postupku...) ne omogućavaju da se prvostepena odluka odmah izvršava. Svaka žalba ima suspenzivno djelovanje, jer je suspenzivna priroda jedan od inherentnih elemenata same žalbe i nemoguće je govoriti o žalbi, kao redovnom pravnom lijeku, a da pri tome ne smatramo istu kao da se radi o suspenzivnom pravnom lijeku. Prema tome, odredba člana 44. stav 3. osporenog Zakona negira jedan od doktrinarnih pravnih stavova koji je decenijama etabliran u demokratskim pravnim sistemima.

Na ovaj način došlo je do različitog tretiranja samo jedne vrste državnih službenika tj. federalnih inspektora u odnosu na sve druge državne službenike kada je u pitanju vođenje disciplinskog postupka i izricanje suspenzije kao disciplinske sankcije. Time je došlo do nejednakog tretmana federalnih inspektora pred zakonom u smislu člana II.A.2.1.c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a ujedno je došlo i do narušavanja principa jedinstvenog zakonskog rješenja ovog pitanja koje se tiče svih državnih službenika.

Razlog za zabrinutost u vezi s gore navedenim ne predstavlja samo činjenica da su federalni inspektori kao državni službenici nejednako tretirani, već i činjenica da se na ovaj način vrši zabranjena politizacija državne službe i ugrožavanje neutralnog i profesionalnog statusa federalnih inspektora.

Naime, član 4. Zakona o državnoj službi, te član 12. i član 75. osporenog Zakona, jasno propisuju principe na kojima radi cjelokupna državna služba, uključujući federalne inspektore. Tu spada i profesionalna samostalnost i politička nezavisnost (lit. e) i f) stava 1. člana 4. istog Zakona. Ovi principi spadaju u osnovne principe na kojima funkcioniра državna služba, kao jedan od pravnodržavnih elemenata efikasne državne uprave. On proizlazi i iz međunarodnog prava. Naime, institut samostalnosti inspektora u svom radu propisuje i Konvencija o radnoj administraciji iz 1978. godine (broj 81), čiji potpisnik je Bosna i Hercegovina, a koja u članu 6. određuje da "će osoblje inspekcije biti sastavljeno od državnih službenika čiji su status i uslovi službovanja takvi da su sigurni u stabilnost svoga radnog mjesta i da ne zavise od promjena u vladi i nedozvoljenog vanjskog utjecaja". Upravo da bi se zadržao takav status državnih službenika, disciplinsko sankcioniranje federalnih inspektora kao državnih službenika mora da vodi disciplinska komisija koju imenuje Agencija. Davanje zakonske mogućnosti direktoru Federalne uprave da vrši suspenziju federalnih inspektora, a da pri tome žalba nema suspenzivno djelovanje, predstavlja ugrožavanje nezavisnosti rada inspektora i mogući nelegitimni utjecaj politički odabranog direktora Federalne uprave za inspeksijske poslove. Naglašava da u skladu sa članom 20. osporenog Zakona, rukovodioca Federalne uprave, tj. direktora Federalne uprave za inspeksijske poslove, postavlja i razrješava Vlada "u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) i Zakonom o državnoj službi na usaglašen prijedlog premijera i zamjenika premijera". Radi se o politički zavisnoj, mandatnoj funkciji izabranog rukovodioca. Takvo lice ne bi smjelo da ima utjecaj na državne službenike, a najmanje federalne inspektore koji se bave veoma osjetljivim poslom. Navedena odredba je suprotna članu VII.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine koja propisuje ustavnu obavezu sveukupnoj

javnoj vlasti u entitetu da poštuje standarde međunarodnog konvencionog prava, a što zakonodavac nije ispoštovao donoseći ovakvu odluku. Član 44. st. 1. i 3. Zakona o inspekcijama, očigledno je u suprotnosti sa članom 6. Konvencije o radnoj administraciji iz 1978. godine, broj 81 (u vezi sa mogućnosti utvrđivanja povrede ove odredbe Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, usporediti *mutatis mutandis* Odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu U-5/09, od 25.09.2009. godine).

Na osnovu navedenog, podnosilac zahtjeva smatra da citirana zakonska rješenja stavljaju federalne inspektore u nejednak položaj pred zakonom u odnosu na sve druge državne službenike, sa negativnom posljedicom, jer se samom mogućnosti discipliniranja federalnih inspektora putem politički izabranog rukovodioca ugrožava njihov zakonom i međunarodnim pravom zagarantiran profesionalan i nezavisan položaj.

S tim u vezi, ukazuje da se u skladu sa članom 3. stav 2. Zakona o državnoj službi "zapošljavanje u organima državne službe vrši se samo na osnovu javnog konkursa i ispunjavanja uslova i kriterija propisanih ovim zakonom i posebnim zakonom, te u skladu sa kriterijima propisanim podzakonskim propisom donesenim na osnovu ovog zakona". Prema članu 2. tačka 2. i članu 7. osporenog Zakona "inspektor" se definiše kao državni službenik sa posebnim ovlastima i odgovornostima. Članom 33. osporenog zakona, kao i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Federalne uprave za inspeksijske poslove (decembar 2012. godine), propisani su zakonski i podzakonski posebni uslovi koje inspektor mora zadovoljiti za obavljanje posla. Shodno navedenom, a kao i za svaki drugi vid posla, lice koje zadovolji zakonom propisane uslove za obavljanje istog, te prođe posebnu proceduru za zapošljavanje na to radno mjesto, smatra se sposobnim i legitimnim za obavljanje takvog posla. Osim toga, članom 33. (Ocjena rada) Zakona o državnoj službi, jasno se propisuje kako se vrši kontrola rada državnih službenika. Zakon o državnoj službi predvidio je poseban vid, jedinstven za sve državne službenike, provjere kvalitete rada, uspješnosti, te postupak provjere. Taj član predvidio je i mogućnost prestanka radnopravnog odnosa u slučaju da ocjena provjere rada u dvije uzastopne godine bude negativna.

Međutim, član 37. osporenog Zakona o inspekcijama predviđa poseban postupak provjere uspješnosti u radu federalnih inspektora tzv. certificiranjem. Time se uvodi, poseban, paralelan postupak onom koji je predviđen u Zakonu o državnoj službi. Kada se iščitaju norme člana 37. osporenog Zakona jasno se može uvidjeti da od ovog postupka zavise i konkretna prava i radnog odnosa, pa čak i sam radnopravni status federalnih inspektora. Ova odredba predstavlja ujedno i jednu od disciplinskih sankcija u slučaju da se ne zadovolje uslovi certificiranja, što je opet suprotno članu 55. Zakona o državnoj službi, jer navedeni član nije predvidio disciplinsku odgovornost ove vrste.

Na ovaj način, a slično kao i u prethodnom slučaju, došlo je do različitog zakonskog tretiranja samo jedne vrste državnih službenika tj. federalnih inspektora u odnosu na sve druge državne službenike kada je u pitanju mogućnost obavljanja rada i zadržavanja radnopravnog statusa. Osim toga, ovom odredbom su federalni inspektori tretirani različito od bilo kojih drugih inspektora drugih federalnih uprava (npr. upravni i porezni inspektori) ili na bilo kojem drugom nivou vlasti (kantonalni i opštinski). Time je došlo do njihovog nejednakog tretmana pred zakonom u smislu člana II.A.2.1.c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Ujedno je došlo i do narušavanja principa jedinstvenog zakonskog rješenja ovog pitanja svih državnih službenika. Doneseni član 37. osporenog Zakona ne uključuje princip dvostepenosti što je osnova upravnog postupka (pravo na žalbu) i jedan od inherentnih elemenata prava na pravično

sudjenje u svim postupcima čiji rezultat može da bude gubitak radnopravnog statusa.

U vezi sa navedenim, podnosilac zahtjeva ukazuje na stav Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Odluka Suda u predmetu AP-633/04 od 27.05.2005. godine (usporediti *mutatis mutandis* tač. 22. do 29.), prema kojoj se disciplinski postupak, koji može imati za posljedicu gubitak radnopravnog statusa, može okarakterizirati kao kazneni postupak u smislu člana 6. Evropske konvencija za ljudska prava (usporediti *mutatis mutandis* tač. 22. do 29.). Shodno tome, ovakvi postupci moraju biti dvostepeni u smislu člana 2. Dopunskog protokola broj 7. uz Evropsku konvenciju za ljudska prava, a što u članu 37. osporenog Zakona o inspekcijama nije ostavljeno kao mogućnost. Štoviše, članom 37. Osporenog Zakona ne nudi se mogućnost žalbe, a ni vođenje naknadnog sudskog postupka putem tužbe, pa je i stoga član 37. suprotan članu 6. Evropske konvencije za ljudska prava u vezi sa članom 2. Dopunskog protokola broj 7. uz Evropsku konvenciju za ljudska prava.

Na osnovu svega navedenog, podnosilac zahtjeva smatra da Ustavni sud Federacije treba usvojiti zahtjev i donijeti presudu, u smislu člana 29. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno utvrditi da su član 37. i član 44. st. 1. i 3. osporenog Zakona u suprotnosti sa članom II.A.2.1.c), članom VII.3. i tačkom 4. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine te se isti prestaju primjenjivati od dana objavljivanja presude u "Službenim novinama Federacije BiH".

4. Odgovori na zahtjev

Ustavni sud Federacije je aktom U-1/15 od 09.01.2015. godine, i ponovljenim aktom U-1/15 od 18.11.2015. godine, zatražio odgovor na zahtjev od Protivne strane.

Odgovor Protivne strane Ustavnom sudu nije dostavljen.

Aktuelni Predsjednik Federacije Bosne i Hercegovine, na zahtjev Ustavnog suda Federacije nije se izjasnio o navodima iz zahtjeva podnosioca.

Na zahtjev Ustavnog suda Federacije Federalnoj upravi za inspeksijske poslove da se Sud obavijesti o načinu provođenja propisa iz člana 37. osporenog Zakona, Federalna uprava za inspeksijske poslove je informacijom od 26.01.2016. godine, obavijestila Sud da je Prijedlog Uredbe o uslovima i načinu provjere uspješnosti u radu i dodjeljivanju certifikata federalnim inspektorima sačinjen i dostavljen Vladi Federacije Bosne i Hercegovine na razmatranje i usvajanje. Međutim, nakon razmatranja na 37. sjednici Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, ista nije donesena i vraćena je ovoj Upravi iz razloga potrebe njenog usaglašavanja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 99/15). Osim toga, navodi se da odredbe člana 37. osporenog Zakona, nisu zaživjele u praksi kao i da do sada niti jedan federalni inspektor nije prošao provjeru uspješnosti u radu niti su izdavani certifikati federalnim inspektorima. Isto je navedeno i u aktu Vlade Federacije BiH od 20.01.2016. godine.

5. Osporeni Zakon

Zakon o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine
("Službene novine Federacije BiH", broj 73/14)

Član 37.

(Potvrda o uspješnosti u radu - certifikat)

- 1) Obavljanje inspeksijskih poslova Federalne uprave za inspeksijske poslove podložno je provjeri o uspješnosti u radu (izdavanje certifikata).
- 2) Pod provjerom iz stava 1) podrazumijeva se ocjenjivanje kvaliteta rada glavnog federalnog inspektora i inspektora na osnovu primjene utvrđenih standarda za državne službenike koji rade u Upravi za inspeksijske poslove.

- 3) Potvrda o uspješnosti u radu (u daljem tekstu: certifikat) izdaje se za period od četiri godine, a odnosi se na kvalitet rada i uspješnost u radu glavnog federalnog inspektora i federalnih inspektora.
- 4) Certifikat se izdaje glavnom federalnom inspektoratu i federalnim inspektorima ako su proveli na radu najmanje jednu godinu na poslovima u Upravi.
- 5) Detaljni uslovi o načinu dobijanja i gubljenja certifikata, vremenu trajanja, javnom objavljivanju imena inspektora koji su dobili certifikat, izradi i načinu utvrđivanja standarda za dobijanje certifikata regulisat će se aktom koji donosi Vlada Federacije na prijedlog direktora Uprave uz saglasnost federalnog ministra pravde.
- 6) Ako glavni inspektor i inspektor ne budu certifikovani, imaju obavezu istekom roka šest mjeseci da pristupe ponovnoj provjeri radi dobijanja certifikata.
- 7) Ako glavni inspektor i inspektor na ponovnoj provjeri ne bude certifikovan u narednom periodu od šest mjeseci određuje mu se mentor radi stručne pomoći na pripremanju za dobijanje certifikata i umanjuje mu se netoplatu za iznos od 30% rješenjem direktora.
- 8) Ako glavni inspektor i inspektor ne bude certifikovan ni nakon treće provjere, gubi status i prestaje mu radni odnos.

Član 44.

(Odlučivanje o suspenziji inspektora)

- 1) O suspenziji glavnog inspektora i inspektora direktor donosi rješenje.
- 2) Protiv rješenja iz stava 1) ovog člana ima se pravo uložiti žalba u skladu sa Zakonom o državnoj službi.
- 3) Žalba na rješenje iz stava 2) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

6. Relevantno pravo

Ustav Bosne i Hercegovine

Ustav Bosne i Hercegovine, je Aneks IV. Opšteg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini usaglašenog 21. novembra 1995. godine u Dejtonu/USA a potpisanog 14. decembra 1995. godine u Parizu. Nije objavljen u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine".

Član I

Bosna i Hercegovina

2. Demokratski principi

Bosna i Hercegovina je demokratska država koja funkcioniše u skladu sa zakonom i na osnovu slobodnih i demokratskih izbora.

Član II

Ljudska prava i osnovne slobode

1. Ljudska prava

Bosna i Hercegovina i oba entiteta će osigurati najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda. U tu svrhu postoji Komisija za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu, kao što je predviđeno u Aneksu 6. Opšteg okvirnog sporazuma.

2. Međunarodni standardi

Prava i slobode predviđeni u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima se direktno primjenjuju u Bosni i Hercegovini. Ovi akti imaju prioritet nad svim ostalim zakonima.

3. Katalog prava

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:
(...).

- e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.
(...).

4. Nediskriminacija

Uživanje prava i sloboda, predviđenih u ovom članu ili u međunarodnim sporazumima navedenim u Aneksu I ovog Ustava, osigurano je svim licima u Bosni i Hercegovini bez diskriminacije po bilo kom osnovu kao što je pol, rasa, boja, jezik, vjera, političko i drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, povezanost sa nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status.

7. Međunarodni sporazumi

Bosna i Hercegovina će ostati ili postati strana ugovornica međunarodnih sporazuma pobrojanih u Aneksu I ovog Ustava.

Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Odluka o proglašenju Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i Ustav Federacije Bosne i Hercegovine objavljeni su u "Službenim novinama Federacije BiH", broj 1/94 od 21.07.1994. godine

II. LJUDSKA PRAVA I OSNOVNE SLOBODE

A. OPŠTE ODREDBE

Amandman IV.

na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 13/97)

Član 1.

Budući da se principi, prava i slobode utvrđeni u članu II. Ustava Bosne i Hercegovine, primjenjuju na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, sljedeće odredbe odnose se na Federaciju.

Amandman V.

na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 13/97)

Član 2. stav (1) tač. c) i e)

Federacija će osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Aneksu ovog Ustava. Posebno:

- (1) Sva lica unutar teritorije Federacije uživaju prava na:
(...);
- c) na jednakost pred zakonom;
(...);
- e) pravičan krivični postupak;

VII. MEĐUNARODNI ODNOSI

Amandman XVIII

na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 16/02)

Član 3.

Međunarodni ugovori i drugi sporazumi koji su na snazi u Bosni i Hercegovini i Federaciji, te opšta pravila međunarodnog prava čine dio zakonodavstva Federacije. U slučaju nesaglasnosti međunarodnog ugovora, odnosno sporazuma i zakonodavstva, preovladava međunarodni ugovor, odnosno sporazum.

ANEKS USTAVA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Dodatak Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine koji je objavljen u "Službenim novinama Federacije BiH", broj 1/94

Instrumenti za zaštitu ljudskih prava koji imaju pravnu snagu ustavnih odredaba (1. do 22.)

Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda

("Službeni glasnik BiH", broj 6/99)

Član 6. stav 1.

Pravo na pravično suđenje

1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dijela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalažu interesi maloljetnika ili zaštite privatnog života strana u sporu, ili kada to sud smatra izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao nanijeti štetu interesima pravde.
(...)

Član 13.

Pravo na djelotvoran pravni lijek

Svako čija su prava i slobode, koje su priznate ovom Konvencijom, narušena ima pravo na pravni lijek pred nacionalnim vlastima, čak i onda kada su povredu ovih prava i sloboda učinila lica u vršenju svoje službene dužnosti.

Član 14.

Zabrana diskriminacije

Uživanje prava i sloboda predviđenih ovom konvencijom osigurava se bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi, kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, veza sa nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.

Član 17.

Zabrana zloupotrebe prava

Ništa u ovoj konvenciji ne može se tumačiti tako da podrazumijeva pravo bilo koje države, grupe ili lica da se upuste u neku djelatnost ili izvrše neki čin koji je usmjeren na poništavanje bilo kog od navedenih prava i sloboda ili na njihovo ograničavanje u većoj mjeri od one koja je predviđena Konvencijom.

Protokol broj 7. uz Evropsku konvenciju

("Službeni glasnik BiH", broj 6/99)

Član 2.

Pravo na žalbu u krivičnim stvarima

1. Svako ko je odlukom suda osuđen za krivično djelo ima pravo da njegovu osudu ili kaznu preispita viši sud. Ostvarivanje ovog prava, uključujući i osnove za njegovo korištenje, uređuje se zakonom.
2. Ovo pravo može podlijegati izuzecima u odnosu na djela manjeg značaja, koja su određena zakonom, ili u slučajevima kada je licu u pitanju u prvom stepenu sudio najviši sud ili je bilo osuđeno na osnovu žalbe na oslobođajuću presudu.

Protokol broj 12. uz Evropsku konvenciju

(Otvoren za potpisivanje u Rimu 4.11.2000; Stupio na snagu 1.4.2005; Bosna i Hercegovina je potpisala i ratificirala protokole broj 1, 4, 6, 7, 12 i 13 uz Konvenciju u državama članicama Vijeća Evrope 1.1.2013. godine).

Član 1.

Opšta zabrana diskriminacije svih prava određenih zakonom

1. Uživanje svih prava određenih zakonom osigurat će se bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi, kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, veza s nekom

nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.

2. Nikog nijedan organ vlasti ne smije diskriminirati ni po kojem osnovu, kao što je navedeno u stavu 1.

Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima

(Usvojen Rezolucijom 2200A (XXI) Generalne skupštine UN-a 16. decembra 1966. godine. Stupio na snagu 23. marta 1976. u skladu sa članom 49.)

Član 2.

2. Države članice ovog Pakta se obavezuju da, u skladu sa svojim ustavnim postupcima i sa odredbama ovog Pakta, preduzmu potrebne korake radi usvajanja takvih mjera zakonodavnog ili drugog karaktera, pogodnih da se ostvare prava priznata u ovom Paktu koja još nisu predviđena.
3. Države članice ovog Pakta se obavezuju da:
 - a) obezbijede svakom licu čija prava i slobode priznati ovim Paktom budu povrijeđeni, da raspolaže pravom djelotvorne žalbe čak i onda kada bi povredu počinila lica koja su radila u obavljanju svojih službenih dužnosti;
 - b) obezbijede da nadležna sudska, upravna ili zakonodavna vlast, ili svaka druga vlast koja je prema zakonodavstvu države nadležna, rješava pitanja o pravima lica koja ulažu žalbu i da razvijaju mogućnost sudskih pravnih lijekova;
 - c) da obezbijede da nadležne vlasti postupe po svakoj žalbi koja se usvoji kao opravdana.

Član 25.

Svaki građanin treba da ima pravo i mogućnost da bez ikakvih razlika navedenih u članu 2. i bez nerazumnih ograničenja:

- c) ima pristup javnim službama svoje zemlje uz opšte uslove jednakosti.

Član 26.

Sva su lica jednaka pred zakonom i imaju pravo, bez ikakve diskriminacije, na jednaku zakonsku zaštitu. Zakon treba da zabrani svaku diskriminaciju i da garantuje svim licima jednaku i djelotvornu zaštitu protiv diskriminacije bilo po osnovu rase, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog i drugog mišljenja, nacionalnog i društvenog porijekla, imovine, roda ili bilo koje druge okolnosti.

Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima

(Usvojen i otvoren za potpis, ratifikaciju i pristupanje Rezolucijom Generalne skupštine UN-a 2200A (XXI) od 16. decembra 1966. Stupio na snagu 3. januara 1976. u skladu sa članom 27.)

Član 5.

1. Nijedna odredba ovog pakta ne može se tumačiti kao da sadrži bilo kakvo pravo za neku državu, grupaciju ili pojedinca da obavlja neku djelatnost ili da vrše neki akt u cilju rušenja prava ili slobode priznate ovim Paktom ili da zavode veća ograničenja od onih predviđenih ovim Paktom.
2. Ne priznaje se nikakvo ograničenje ili odstupanje od osnovnih prava čovjeka koja su priznata ili važe u svakoj zemlji prema zakonima, konvencijama, propisima ili običajima, pod izgovorom da ih ovaj Pakt ne priznaje ili ih priznaje u manjoj mjeri.

Član 6.

1. Države članice ovog Pakta priznaju pravo na rad, koje obuhvaća pravo koje ima svako lice na mogućnost zarađivanja kroz slobodno izabran ili prihvaćen rad, i preduzimaju odgovarajuće mjere za očuvanje ovog prava.

(...).

Član 7.

Države članice ovog Pakta priznaju pravo koje ima svako lice da se koristi pravičnim i povoljnim uslovima za rad koji naročito osiguravaju:

(...);

- (c) istu mogućnost za sve da napreduju u svom radu u višu odgovarajuću kategoriju, vodeći računa jedino o navršenim godinama službe i o sposobnostima.

Evropska socijalna povelja

(Odluka o ratifikaciji Evropske socijalne povelje (Revidirana), "Službeni glasnik BiH", broj 8/08)

Član 1.

S ciljem osiguranja djelotvornog korištenja prava na rad, Potpisnice preuzimaju na sebe:

(...).

2. da efikasno zaštite pravo radnika da zarađuje za život u zanimanju koje slobodno odabere;

(...).

Član 24.

Pravo na zaštitu u slučaju prestanka radnog odnosa

Sa ciljem osiguranja djelotvornog korištenja prava radnika na zaštitu u slučaju prestanka radnog odnosa, Zemlje potpisnice preuzimaju obavezu da priznaju:

- a) pravo svih radnika da im se radni odnos ne raskine bez validnog razloga za taj raskid, koji je povezan s njihovim sposobnostima ili ponašanjem ili zasnovan na operativnim potrebama preduzeća, institucije ili službe;
- b) pravo radnika čiji je radni odnos raskinut bez validnog razloga na adekvatnu kompenzaciju ili drugu odgovarajuću pomoć;

U tom cilju, zemlje potpisnice preuzimaju obavezu da se pobrinu da radnik koji smatra da mu je radni odnos prekinut bez validnog razloga ima pravo na žalbu nepristranom organu.

Član 26.

Pravo na dostojanstvo u radu

1. S ciljem osiguranja djelotvornog korištenja prava svih radnika na zaštitu njihovog dostojanstva na radu, zemlje potpisnice preuzimaju obavezu da, uz konsultacije sa organizacijama radnika i poslodavaca:

(...);

4. promovišu svijest, informisanje i sprječavanja opetovanog pritiska ili izrazito negativnih ili uvredljivih radnji usmjerenih protiv pojedinačnih radnika na radnom mjestu ili u vezi sa radom, i preduzmu sve odgovarajuće mjere da zaštite radnike od takvog ponašanja.

Konvencija međunarodne organizacije rada broj 81 o inspekciji rada u industriji i trgovini

("Službeni list FNRJ - Međunarodni ugovori", broj 5/56, Osnovni tekst na snazi od 15.06.1955. godine)

Član 6.

Osoblje inspekcije rada biće sastavljeno od službenika čiji statut i uslovi službe osiguravaju stabilnost zaposlenja i čine ih nezavisnim od svake promjene vlade i svakog spoljnog nepoželjnog utjecaja.

Zakon o radu

("Službene novine Federacije BiH", broj 26/16)

Član 1.

Predmet Zakona

Ovim zakonom uređuje se zaključivanje ugovora o radu, radno vrijeme, plate, prestanak ugovora o radu, ostvarivanje prava i obaveza iz radnog odnosa, zaključivanje kolektivnih

ugovora, mirno rješavanje kolektivnih radnih sporova i druga pitanja iz radnog odnosa, ako drugim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Zakon o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05)

Član 1.

Ovim Zakonom uređuje se organizacija i način funkcionisanja organa državne uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) koja obuhvata: položaj, ulogu, organizaciju, ovlaštenja i obaveze u obavljanju upravnih, stručnih i drugih poslova, međusobne odnose organa uprave i odnos organa uprave prema građanima, organima izvršne i zakonodavne vlasti, ombudsmenima, privrednim društvima i drugim pravnim licima (u daljem tekstu: pravno lice), kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad organa državne uprave na svim nivoima vlasti u Federaciji.

XII. OSNOVNE ODREDBE O INSPEKCIJSKOM NADZORU

1. Zajedničke odredbe o inspekcijском nadzoru

Član 117.

Odredbe čl. 118.do 134. ovog Zakona primjenjuju se na inspekcije koje su organizovane u organima uprave, kao i na inspekcije organizovane u okviru posebnih uprava za inspekcije, ali samo u pitanjima koja zakonom o organizovanju tih inspekcija nisu drugačije uređena.

Član 118. st. 1., 2. i 3.

Poslove inspekcijског nadzora koji su organizovani u okviru organa uprave obavljaju inspektori.

Inspektor može biti lice koje ima završenu odgovarajuću visoku školsku spremu, položen stručni upravni ispit predviđen za državne službenike organa uprave u Federaciji, ili javni ispit predviđen za državne službenike institucija Bosne i Hercegovine i najmanje tri godine radnog staža nakon završene visoke školske spreme.

Inspektori su državni službenici sa posebnim ovlaštenjima.

(...).

Član 119.

Inspekcija je samostalna u svom radu i poslove inspekcijског nadzora vrši prema programu svog godišnjeg rada, a određene inspekcijске preglede može da izvrši i na zahtjev rukovodioca organa uprave.

Član 120. stav 1.

Inspektor ima iskaznicu, kojom dokazuje svoje službeno svojstvo, identitet i ovlaštenja predviđena zakonom.

(...).

Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave

("Službene novine Federacije BiH", br. 58/02, 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06, 52/09 i 48/11)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom osnivaju se federalna ministarstva, federalne uprave i federalne upravne organizacije, utvrđuje njihov djelokrug i uređuju druga pitanja od značaja za njihovu organizaciju i funkcionisanje.

Član 2.

Poslove uprave iz okvira nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) vrše federalna ministarstva, federalne uprave i federalne upravne organizacije predviđene ovim zakonom.

Sva ministarstva su dužna obavljati poslove u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

II - FEDERALNA MINISTARSTVA, FEDERALNE UPRAVE I FEDERALNE UPRAVNE ORGANIZACIJE

2. Samostalne federalne uprave

Član 21. stav 3.

Samostalne federalne uprave su:

(...) i

3. Federalna uprava za inspeksijske poslove.

Član 23.a.

Federalna uprava za inspeksijske poslove vrši poslove iz nadležnosti federalnih inspekcija koje su prema posebnom zakonu organizirane u sastavu te uprave i vrši druge upravne i stručne poslove utvrđene posebnim zakonom.

Zakon o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine

("Službene novine Federacija BiH", br. 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05, 8/06 i 4/12)

Član 1.

Predmet Zakona

- Ovim zakonom uređuje se radno-pravni status državnih službenika u organima državne uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), (u daljem tekstu: organ državne službe).
- Državni službenik je lice postavljeno rješenjem na radno mjesto u organ državne službe, u skladu sa zakonom.

Član 3.

Zapošljavanje i unapređenje

- Zapošljavanje i unapređenje profesionalne karijere državnog službenika zasniva se na javnom konkursu i profesionalnoj sposobnosti.
- Zapošljavanje u organima državne službe vrši se samo na osnovu javnog konkursa i ispunjavanja uslova i kriterija propisanih ovim zakonom i posebnim zakonom, te u skladu s kriterijima propisanim podzakonskim propisom donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 4.

Zakonski principi

Državna služba osigurava poštivanje i primjenu sljedećih principa:

- zakonitost;
- transparentnost i javnost;
- odgovornost;
- učinkovitost i ekonomičnost;
- profesionalna nepristrasnost;
- politička nezavisnost

Član 5.

Izuzeće u primjeni

- Članovi Parlamenta Federacije, predsjednik i potpredsjednici Federacije, članovi Vlade Federacije, sudije Ustavnog suda Federacije, sudije Vrhovnog suda Federacije i federalni tužioci nisu državni službenici i njihov radno-pravni status se uređuje drugim propisima.
- Članovi kantonalne vlade, članovi skupština kantona, sudije kantonalnih sudova i kantonalni tužioci nisu državni službenici i njihov radno-pravni status se uređuje drugim propisima.
- Članovi opštinskih vijeća, općinski načelnik svake opštine i sudije opštinskih sudova nisu državni službenici i njihov radno-pravni status se uređuje drugim propisima.
- Članovi gradskih vijeća i gradonačelnici nisu državni službenici i njihov radno-pravni status se uređuje drugim propisima.
- Lica zaposlena kao savjetnici nosioca funkcija iz ovog člana nisu državni službenici.

- Ovaj zakon se ne primjenjuje na revizore zaposlene u Uredu za reviziju Federacije Bosne i Hercegovine, pripadnike policije i oružanih snaga.

Član 6.

Radna mjesta u državnoj službi

- Državni službenik se postavlja na jedno od sljedećih radnih mjesta:
 - Rukovodeći državni službenici:
 - rukovodilac samostalne uprave i samostalne ustanove;
 - sekretar organa državne službe;
 - rukovodilac uprave i ustanove koje se nalaze u sastavu ministarstva;
 - pomoćnik rukovodioca organa državne službe;
 - glavni inspektori.
 - Ostali državni službenici:
 - šef unutrašnje organizacione jedinice;
 - inspektori;
 - stručni savjetnik;
 - viši stručni saradnik;
 - stručni saradnik
- Vlada Federacije propisuje vrstu i složenost poslova koji se vrše u okviru radnih mjesta državnih službenika iz stava 1. ovog člana.
- Kategorije u okviru radnih mjesta državnih službenika utvrđuju se pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji organa državne službe, u skladu s ovim zakonom i podzakonskim propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 18.

Prava državnog službenika

- Državni službenik ima pravo:
 - na stalni radni odnos do sticanja uslova za penziju, osim ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno;
 - na odsustvo utvrđeno zakonom, kao i na nastavak rada na istom ili sličnom radnom mjestu po isteku odsustva;
 - da bude nagrađen na osnovu zadataka i rezultata rada kako je utvrđeno u V. poglavlju ovog zakona;
 - na platu i naknadu na način utvrđen u V. poglavlju ovog zakona;
 - na potporu i pomoć u stručnom obrazovanju i profesionalnom usavršavanju u cilju napredovanja u karijeri putem obuke i na druge načine;
 - na zaštitu svog fizičkog i moralnog integriteta od države tokom obavljanja službenih dužnosti;
 - da se nadređeni državni službenik prema njemu odnosi poštujući njegovo ljudsko dostojanstvo;
 - da osnuje ili se učlani u sindikat ili profesionalno udruženje u skladu sa zakonom;
 - da štrajkuje, u skladu sa zakonom.
- Državni službenik ima pravo na: pošten i pravedan tretman u svim aspektima kadrovske politike, bez obzira na nacionalnost, socijalno porijeklo, entitetsko državljanstvo, prebivalište, religiju, politička i druga uvjerenja, spol, rasu, rođenje, bračni status, starosnu dob, imovinsko stanje, hendikepiranost ili drugi status.

Član 21.

Odlučivanje o pravima i dužnostima državnih službenika

- O pravima i dužnostima državnih službenika iz radnog odnosa, na osnovu ovog zakona i podzakonskih propisa, odlučuje rukovodilac organa državne službe osim kada je ovim zakonom i podzakonskim propisima utvrđeno da odlučuje drugi organ (Agencija i Odbor za žalbe).
- O pravima i dužnostima iz stava 1. ovog člana donosi se rješenje.

3. Za donošenje i dostavljanje rješenja državnom službeniku, primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o upravnom postupku.
4. Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana, državni službenik ima pravo u roku od 15 dana od dana prijema rješenja izjaviti žalbu Odboru državne službe za žalbe (u daljem tekstu: Odbor za žalbe) radi preispitivanja pravilnosti donesenog rješenja.

Član 33.

Ocjena rada

1. Ocjena rada državnog službenika podrazumijeva nadzor i ocjenu njegovog vršenja dužnosti utvrđenih radnim mjestom za vrijeme trajanja službe. Državni službenik ravnopravno saraduje tokom datog perioda sa njemu neposredno nadređenim državnim službenikom.
2. Ocjenu rada rukovodećih i drugih državnih službenika utvrđuje rukovodilac organa državne službe.
3. Rukovodilac organa državne službe ocjenjuje rad svih državnih službenika, na prijedlog neposredno nadređenog službenika, najmanje svakih 12 mjeseci.
4. Ocjena rada zasniva se na rezultatima postignutim u realiziranju poslova predviđenih opisom radnog mjesta i ciljevima koje za dati vremenski period utvrdi neposredno nadređeni službenik.
5. Rezultati ostvareni u obavljanju poslova u toku perioda koji se ocjenjuje označavaju se sljedećim ocjenama: nezadovoljavajuće, zadovoljavajuće, uspješno i izuzetno uspješno, što se bliže određuje propisima koje donosi Agencija.
6. Rezultati ocjene rada uzimaju se u obzir prilikom unapređenja i internih premještaja. Svi državni službenici:
 - a) imaju nesmetan pristup ocjenama svoga rada koje se nalaze u ličnom dosijeu, u skladu sa članom 62. stav 1. ovog zakona;
 - b) imaju mogućnost da u odgovarajućem vremenskom roku prilože pisane informacije uz ocjenu svoga rada i imaju pravo izjaviti žalbu Odboru za žalbe radi preispitivanja ocjene o radu.
7. Ukoliko je ocjena rada negativna, državni službenik u cilju poboljšanja stanja, prolazi kroz poseban program koji uz konsultacije sa njim odredi njegov direktno nadređeni državni službenik.
8. Ukoliko su dvije uzastopne ocjene rada negativne rukovodilac organa državne službe, po prethodno pribavljenom mišljenju Agencije, razrješava dužnosti državnog službenika.
Državni službenik može izjaviti žalbu Odboru za žalbe radi preispitivanja razrješenja, u skladu sa članom 65. ovog zakona.

Član 50.

Stručno obrazovanje i usavršavanje

1. Državni službenici obavezni su da neprestano rade na svom stručnom obrazovanju i usavršavanju.
2. Državni službenik ima pravo i obavezu učestvovati na savjetovanjima i drugim oblicima obrazovnih aktivnosti.
3. O učestvovanju državnih službenika na savjetovanjima i drugim oblicima obrazovnih aktivnosti odlučuje rukovodilac organa državne službe vodeći pri tome računa o podjednakom učestvovanju svih državnih službenika.

Član 51.

Prestanak radnog odnosa državnog službenika

Državnom službeniku prestaje radni odnos u organu državne službe u sljedećim slučajevima:

- a) dobrovoljnim istupanjem iz državne službe;
- b) ispunjavanjem zakonskih godina života, odnosno navršenjem 40 godina penzijskog staža;

- c) gubitkom državljanstva Bosne i Hercegovine;
- d) sticanjem državljanstva druge države suprotno Ustavu Bosne i Hercegovine i njenim zakonima;
- e) prekobrojnošću;
- f) odbijanjem polaganje zakletve vjernosti i/ili potpisivanja teksta zakletve vjernosti;
- g) nezadovoljavajući probni period;
- h) dvije uzastopno negativne ocjene rada;
- i) ako je osuđen za krivično djelo i zbog izdržavanja kazne zatvora mora biti odsutan sa rada u državnoj službi duže od šest mjeseci;
- j) na osnovu izrečene disciplinske mjere prestanka radnog odnosa u državnoj službi;
- k) predajom dokumenata ili izjava tokom postupka podnošenja prijava za prijem u državnu službu za koje se kasnije pokaže da su lažni.

Član 52.

Postupak za prestanak radnog odnosa

1. Državnog službenika razrješava rukovodilac organa državne službe prema prethodno pribavljenom mišljenju Agencije, sa izuzetkom člana 51. stav 1. tačka h) ovog zakona.
2. Državni službenik iz stava 1. ovog člana može u roku od 15 dana od prijema odluke o razrješenju podnijeti žalbu Odboru za žalbe. Žalba odlaže izvršenje odluke o razrješenju.

Član 57.

Disciplinske mjere

U slučaju da državni službenik učini povredu službene dužnosti iz člana 55. ovog zakona, mogu se izreći sljedeće disciplinske mjere:

- a) javna pisana opomena;
- b) suspenzija prava učestvovanja u javnim konkursima za unapređenje u državnoj službi u periodu od najviše dvije godine;
- c) kaznena suspenzija sa poslova i plaće tokom perioda od dva dana do 30 dana;
- d) vraćanje na nižu kategoriju u okviru radnih mjesta iz člana 6. ovog zakona;
- e) prestanak radnog odnosa u državnoj službi.

Član 64.

Agencija za državnu službu

1. Vlada Federacije osniva Agenciju za državnu službu Federacije.
2. Agencija vrši sljedeće poslove:
 - a) utvrđuje jedinstvene kriterije, pravila i postupke selekcije, imenovanja i postavljenja državnih službenika u organima državne službe u Federaciji, u skladu sa ovim zakonom;
 - b) planira i realizira proces zapošljavanja državnih službenika na zahtjev i u skladu sa potražnjom organa državne službe;
 - c) organizira i realizira stručno obrazovanje i usavršavanje državnih službenika zaposlenih u organima državne službe, kao i razvoj državne službe;
 - d) organizira edukaciju kandidata za polaganje stručnog ispita za državnu službu koji predstavlja uslov za rad u organu državne službe;
 - e) pruža stručnu pomoć organima državne službe u realiziranju njihove kadrovske politike, organizacijskih poboljšanja i razvoja, kao i uspostavljanje i vođenje registra državnih službenika;
 - f) podnosi godišnji izvještaj o stanju kadrova u organima državne službe u Federaciji i podnosi svoj plan rada za narednu godinu Vladi Federacije na odobravanje;

- g) obavlja ostale poslove i zadatke koji su joj ovim zakonom stavljeni u nadležnost.
3. Agencijom rukovodi direktor Agencije kojeg imenuje Vlada Federacije na osnovu javnog konkursa.
 4. Direktor Agencije ima status sekretara.
 5. Direktor Agencije donosi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Agencije, uz saglasnost Vlade Federacije.
 6. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Agencije uredit će se osnivanje detaširanih odjeljenja u kantonima koja će vršiti poslove i zadatke iz nadležnosti Agencije.
 7. Vlada Federacije može svojim propisom urediti osnivanje posebne institucije koja će vršiti edukaciju državnih službenika.

Član 65.

Odbor državne službe za žalbe

1. Vlada Federacije osniva Odbor državne službe za žalbe (Odbor za žalbe) koji se sastoji od tri člana.
2. Javni konkurs za popunjavanje slobodnih radnih mjesta u Odboru za žalbe oglašava se u tri visokotiražna dnevna lista koji se distribuiraju na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, najmanje jedan mjesec prije roka za predaju molbi. Konkurs sadrži iste uslove koji su navedeni u članu 23. stav 3. i članu 25. ovog zakona.
3. Nezavisna komisija za izbor kandidata, koju imenuje Vlada Federacije, bira članove Odbora za žalbe, na osnovu njihovog radnog iskustva i demonstrirane sposobnosti da obavljaju dužnost u Odboru za žalbe. Odredbe člana 27. st. 2. i 3.; člana 28. stav 1. i člana 29. stav 2. ovog zakona, odnose se i na komisiju za izbor kandidata i na postupak izbora članova Odbora za žalbe.
4. Vlada Federacije imenuje članove Odbora za žalbe na rok od četiri godine sa mogućnošću ponovnog izbora.
5. Član Odbora za žalbe je:
 - a) nezavisan i nepristran;
 - b) ne može biti na javnoj funkciji na koju je izabran izravno ili neizravno, odnosno ne može biti imenovan na radno mjesto u bilo kojem zakonodavnom ili izvršnom organu na bilo kojem nivou vlasti u Federaciji i u Bosni i Hercegovini;
 - c) povlači se sa dužnosti prije isteka mandata samo na inicijativu Vlade Federacije, koja je pokrenuta uslijed izuzetnih okolnosti i konsenzusom ostalih članova Odbora za žalbe.
6. Činom imenovanja članovi Odbora za žalbe ostvaruju prava iz radnog odnosa na osnovu statusa koji odgovara statusu sekretara.
7. Odbor za žalbe, u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim propisima, odlučuje u drugom stepenu o svim žalbama koje se izjave na rješenja rukovodilaca organa državne službe, o žalbama koje se izjave na odluke disciplinske komisije i o žalbama koje se izjave na odluke direktora Agencije i to na zahtjev:
 - a) državnog službenika na kojeg se sporna odluka, preduzeta ili propuštena radnja odnosi;
 - b) organa državne službe gdje državni službenik obavlja svoju dužnost;
 - c) Agencije.
8. Odbor za žalbe:
 - a) saslušaava podnosioca žalbe ukoliko je to primjereno situaciji;
 - b) poziva svjedoke i eksperte kada se to smatra neophodnim;
 - c) traži i dobiva sve relevantne informacije od nadležnih organa;
 - d) usvaja poslovnik o radu koji se objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH".

9. Odluke Odbora za žalbe moraju biti donesene na zakonskim osnovama i pravilno i potpuno utvrđenom činjeničnom stanju. Odluke Odbora za žalbe su:
 - a) konačne i podliježu svakom preispitivanju od nadležnog suda. Postupak pred sudom može se pokrenuti u roku od 30 dana od dana prijema konačne odluke.
 - b) Dostavit će se podnosiocu u roku od osam dana od dana donošenja.

Zakon o upravnom postupku

("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99)

PRVI DIO

OPŠTE ODREDBE

I - OSNOVNI PRINCIPI

1. Važenje Zakona

Član 1. stav (1)

- (1) Po ovom zakonu dužni su postupati organi uprave Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) i organi uprave kantona, kao i gradske i opštinske službe za upravu i drugi organi (u daljem tekstu: organi) kad u upravnim stvarima, neposredno primjenjujući propise, rješavaju o pravima, obavezama ili pravnim interesima građana, pravnih lica ili drugih stranaka. (...).

Član 2.

Poseban postupak

Pojedina pitanja postupka za određenu upravnu oblast mogu se samo izuzetno, posebnim federalnim zakonom urediti drukčije nego što su uređena ovim zakonom, ako je to nužno za drugačije postupanje u tim pitanjima, s tim da ne mogu biti protivna principima ovog zakona.

Član 3.

Supsidijarna primjena zakona

U upravnim oblastima za koje je federalnim zakonom propisano poseban postupak, postupa se po odredbama tog zakona, s tim da se po odredbama ovog zakona postupa u svim pitanjima koja nisu uređena posebnim zakonom.

Član 4.

Princip zakonitosti

- (1) Organi i institucije koje imaju javna ovlaštenja kada postupaju u upravnim stvarima dužni su da te stvari rješavaju na osnovu zakona i drugih propisa, kao i opštih akata institucija koje imaju javna ovlaštenja i koje one donose na osnovu javnih ovlaštenja.
- (2) U upravnim stvarima u kojima je organ odnosno institucija koja ima javna ovlaštenja zakonom ili na zakonu zasnovanom propisu ovlašten da rješava po slobodnoj ocjeni, rješenje mora biti doneseno u granicama ovlaštenja i u skladu s ciljem s kojim je ovlaštenje dato.
- (3) Pravila postupka utvrđena odredbama ovog zakona važe i za slučajeve u kojima je organ odnosno institucija koja ima javna ovlaštenja ovlašten da u upravnim stvarima rješava po slobodnoj ocjeni.

Član 5. stav (1)

Zaštita prava građana i zaštita javnog interesa

- (1) Kad organi i institucije koje imaju javna ovlaštenja vode postupak i rješavaju, dužni su da strankama omoguću da što lakše zaštite i ostvare svoja prava, vodeći pri tome računa da ostvarivanje njihovih prava ne bude na štetu prava drugih osoba niti u suprotnosti sa zakonom utvrđenim javnim interesom. (...).

Član 7.

Princip materijalne istine

U postupku se mora utvrditi pravo stanje stvari, i u tom cilju moraju se utvrditi sve činjenice koje su od važnosti za donošenje zakonitog i pravilnog rješenja.

Član 8.

Princip saslušanja stranke

- (1) Prije donošenja rješenja stranci se mora pružiti mogućnost da se izjasni o svim činjenicama i okolnostima koje su važne za donošenje rješenja.
- (2) Rješenje se može donijeti bez prethodnog saslušanja stranke samo u slučajevima kad je to zakonom dopušteno.

Član 11.

Pravo žalbe

- (1) Protiv rješenja donesenog u prvom stepenu stranka ima pravo žalbe. Samo zakonom može se propisati da u pojedinim upravnim stvarima žalba nije dopuštena, i to ako se na drugi način osigura zaštita prava i zakonitosti.
- (2) Ako nema organa uprave drugog stepena, žalba protiv prvostepenog rješenja može se izjaviti samo kad je to zakonom predviđeno. Tim zakonom odredit će se i organ koji će rješavati po žalbi.
- (3) Pod uslovima iz ovog zakona stranka ima pravo žalbe i kad prvostepeni organ nije u određenom roku donio rješenje o njenom zahtjevu.
- (4) Protiv rješenja donesenog u drugom stepenu žalba nije dopuštena.

TREĆI DIO**PRAVNI LIJEKOVI****A) REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI****XIV-ŽALBA**

Član 221.

- (1) Protiv rješenja donesenog u prvom stepenu stranka ima pravo žalbe.
- (2) Tužilac, pravobranilac i drugi organi, kad su zakonom ovlašteni, mogu izjaviti žalbu protiv rješenja kojim je povrijeđen zakon u korist pojedinca ili pravnog lica, a na štetu javnog interesa.

Član 222. stav (1)

- (1) Pravo žalbe protiv prvostepenih rješenja federalnih organa uprave i federalnih ustanova, uređuje se federalnim zakonom iz odgovarajuće oblasti.
(...).

Zakon o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine

("Službene novine Federacije BiH", broj 73/14)

Član 1.

(Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuje se vršenje inspekcijanskog nadzora iz nadležnosti federalnih organa uprave, inspekcijanski poslovi federalnih inspekcija i njihov djelokrug, jedinstveni postupak inspekcijanskog nadzora u Federaciji BiH (u daljem tekstu: Federacija) radi osiguranja izvršenja zakona i drugih propisa (u daljem tekstu: propisa), organizacija Federalne uprave za inspekcijanske poslove (u daljem tekstu: Federalna uprava) i rukovođenje, prava, obaveze i odgovornosti inspektora, prava i obaveze subjekata nadzora, odnosi između Federalne uprave i kantonalnih inspekcijanskih organa, preventivno djelovanje inspektora u vršenju inspekcijanskog nadzora i druga pitanja značajna za funkcioniranje inspekcijanskog sistema Federacije.

Član 2. st. 1 tač. 2) i 3)

(Definicije pojmova korištenih u Zakonu)

Pojmovi korišteni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:
(...).

- 2) "inspektor"- državni službenik sa posebnim ovlastima i odgovornostima;
- 3) "inspekcijanski nadzor"- vrsta upravnog nadzora koja se ostvaruje neposrednim uvidom u zakonitost rada, poslovanja i postupanja pravnih i fizičkih lica koja obavljaju određenu djelatnost i građana u pogledu pridržavanja zakona i drugih propisa, te poduzimanje upravnih i drugih mjera za koje su ovlašteni zakonom, odnosno drugim propisom (u daljem tekstu: zakoni i drugi propisi);

(...).

Član 7.

(Lica koja vrše inspekcijanski nadzor)

Inspekcijanski nadzor vrše inspektor/i i inspektorica/e kao državni službenici sa posebnim ovlastima i odgovornostima (u daljem tekstu: inspektori).

Član 12.

(Principi vršenja inspekcijanskog nadzora)

- 1) U postupku vršenja inspekcijanskog nadzora inspektor se pridržava principa zakonitosti, javnosti, odgovornosti, učinkovitosti, ekonomičnosti, profesionalne nepristrasnosti, dosljednosti, nediskriminacije i političke nezavisnosti.
- 2) U postupku inspekcijanskog nadzora inspektor se pridržava principa pravičnosti tako da mjera koju je naložio inspektor bude srazmjerna težini učinjene povrede zakona ili drugih propisa.
- 3) Inspektor pruža stručnu pomoć subjektu nadzora u primjeni propisa iz oblasti vršenja inspekcijanskog nadzora kao i drugim mjerama preventivnog djelovanja.

Član 20.

(Rukovođenje Federalnom upravom)

- 1) Federalnom upravom rukovodi direktor.
- 2) Direktora Federalne uprave postavlja i razrješava Vlada Federacije u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakonom o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine na usaglašen prijedlog premijera i zamjenika premijera.
- 3) Direktor Federalne uprave za svoj rad odgovara Vladi Federacije.

Član 32. stav 1)

(Imenovanje inspektora i glavnih inspektora)

- 1) Inspektori i glavni inspektori imenuju se u skladu sa Zakonom o državnoj službi u Federaciji BiH.
(...).

Član 33.

(Uslovi za obavljanje inspekcijanskih poslova)

Inspekcijanske poslove može obavljati lice koje ima visoku stručnu spremu odgovarajućeg smjera ili visoko obrazovanje prvog ciklusa (koji se vrednuje sa 240 ECTS bodova) ili drugog ili trećeg ciklusa obrazovanja po Bolonjskom sistemu studiranja, položen stručni ispit predviđen za državne službenike za rad u organima uprave u Federaciji, najmanje tri godine, odnosno pet godina radnog iskustva nakon završene visoke školske spreme, kao i druge posebne uslove ako je to propisano posebnim propisom za određenu upravnu oblast.

Član 35.

(Ocjenjivanje rada inspektora)

- 1) Rad inspektora u skladu sa Zakonom o državnoj službi u Federaciji BiH ocjenjuje se godišnje najkasnije 30 dana po isteku perioda za koji se ocjenjuje.
- 2) Ocjenu rada za inspektora predlaže glavni inspektor, a utvrđuje direktor Federalne uprave, odnosno rukovodilac organa nadležnog za obavljanje inspekcijanskih poslova.

- 3) Ocjenu rada za glavnog inspektora utvrđuje direktor Federalne uprave, odnosno rukovodilac organa za obavljanje inspeksijskih poslova.
- 4) Ocjeni rada ne podliježu glavni inspektori i inspektori, ukoliko u periodu za koji se ocjenjuju nisu radili više od 50% perioda za koji se ocjenjuju.

Član 36.

(Stručno obrazovanje inspektora)

Inspektor je obavezan da se permanentno stručno obrazuje i usavršava za obavljanje poslova inspeksijskog nadzora iz propisa koji se odnose na oblast inspeksijskog, upravnog i prekršajnog postupka u skladu sa programom stručne obuke inspektora koji donosi rukovodilac organa nadležnog za obavljanje inspeksijskih poslova.

Član 37.

(Potvrda o uspješnosti u radu-certifikat)

- 1) Obavljanje inspeksijskih poslova Federalne uprave za inspeksijske poslove podložno je provjeri o uspješnosti u radu (izdavanje certifikata).
- 2) Pod provjerom iz stava 1) podrazumijeva se ocjenjivanje kvaliteta rada glavnog federalnog inspektora i inspektora na osnovu primjene utvrđenih standarda za državne službenike koji rade u Upravi za inspeksijske poslove.
- 3) Potvrda o uspješnosti u radu (u daljem tekstu: certifikat) izdaje se za period od četiri godine, a odnosi se na kvalitet rada i uspješnosti u radu glavnog federalnog inspektora i federalnih inspektora.
- 4) Certifikat se izdaje glavnom federalnom inspektorima i federalnim inspektorima ako su proveli na radu najmanje jednu godinu na poslovima u Upravi.
- 5) Detaljni uslovi o načinu dobijanja i gubljenja certifikata, vremenu trajanja, javnom objavljivanju imena inspektora koji su dobili certifikat, izradi i načinu utvrđivanja standarda za dobijanje certifikata regulisat će se aktom koji donosi Vlada Federacije na prijedlog direktora Uprave uz saglasnost Federalnog ministra pravde.
- 6) Ako glavni inspektor i inspektor ne budu certifikovani, imaju obavezu istekom roka od šest mjeseci pristupe ponovnoj provjeri radi dobijanja certifikata.
- 7) Ako glavni inspektor i inspektor na ponovnoj provjeri ne bude certifikovan u narednom periodu od šest mjeseci određuje mu se mentor radi stručne pomoći na pripremanju za dobijanje certifikata i umanjuje mu se netoplatu za iznos od 30% rješenjem direktora.
- 8) Ako glavni inspektor i inspektor ne bude certifikovan ni nakon treće provjere, gubi status i prestaje mu radni odnos.

Član 44.

(Odlučivanje o suspenziji inspektora)

- 1) O suspenziji glavnog inspektora i inspektora direktor donosi rješenje.
- 2) Protiv rješenja iz stava 1) ovog člana ima se pravo uložiti žalba u skladu sa Zakonom o državnoj službi.
- 3) Žalba na rješenje iz stava 2) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Uredba o pravilima disciplinskog postupka za disciplinsku odgovornost državnih službenika u organima državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine

("Službene novine Federacije BiH", br. 72/04 i 75/09)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Predmet Uredbe

Ovom Uredbom određuju se povrede službene dužnosti i reguliraju pravila disciplinskog postupka koja se odnose na disciplinsku odgovornost za povrede radne dužnosti koje učine

rukovodeći i ostali državni službenici (u daljem tekstu: državni službenik) u federalnim, kantonalnim, gradskim i općinskim organima državne službe (u daljem tekstu: organi državne službe) na području Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

II - POVREDE SLUŽBENE DUŽNOSTI I DISCIPLINSKE MJERE

Član 5.

Obim disciplinske odgovornosti i disciplinske mjere Državni službenici mogu se smatrati disciplinski odgovornim samo za povrede službene dužnosti utvrđene u članu 55. stav 2. Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon), i za te povrede mogu im se izreći samo disciplinske mjere utvrđene u članu 57. Zakona, a na način kako je popisano ovom Uredbom.

III - OPŠTA PRAVILA DISCIPLINSKOG POSTUPKA

Član 19.

Pretpostavka nevinosti

Svaki državni službenik se smatra nevinim za povredu službene dužnosti dok se pravosnažnim rješenjem u disciplinskom postupku ne utvrdi njegova krivica.

Član 20.

In dubio pro reo

Sumnja u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježje povrede službene dužnosti ili utiču na utvrđivanje odgovornosti državnog službenika, razmatrat će se na način koji je povoljniji za državnog službenika protiv koga se vodi disciplinski postupak.

Član 21.

Ne bis in idem

Protiv državnog službenika ne može se voditi disciplinski postupak za povredu službene dužnosti ukoliko je raniji postupak za istu povredu okončan donošenjem konačnog rješenja.

Član 25.

Pravo na odbranu

- (1) Državni službenik ima pravo braniti se sam ili uz pomoć branioca koga sam odabere.
- (2) Državni službenik ima pravo pozvati na javnu raspravu i predstavnika sindikata čiji je član, koji, po odobrenju državnoga službenika, ima položaj branioca.

Član 26.

Pravo na žalbu

Protiv odluke kojom se okončava prvostepeni postupak može se izjaviti žalba Odboru za žalbe na način predviđen ovom Uredbom.

V - DRUGOSTEPENI DISCIPLINSKI POSTUPAK

Član 55.

Žalba

- (1) Protiv odluka disciplinske komisije donesenih u prvostepenom disciplinskom postupku dozvoljena je žalba Odboru za žalbe radi preispitivanja donesenih odluka.
- (2) Žalba se izjavljuje u roku od 15 dana od dana prijema odluke disciplinske komisije.

Član 64.

Forma odluka Odbora za žalbe

- (1) Odluke Odbora za žalbe kojima se odlučuje o žalbi donosi se u formi rješenja.
- (2) Rješenja iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti spor kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana prijema konačne odluke.

7. Ustavno sudska praksa

Prema stanju ustavno-sudske prakse Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, nije evidentiran isti ili sličan predmet u kojem je odlučivao ovaj Ustavni sud.

Međutim, Ustavni sud Federacije je stanovišta da su za rješavanje ovog predmeta relevantne i odluke, stanovišta i obrazloženja Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu broj U-5/09 od 25.09.2009. ("Službeni glasnik BiH", broj 18/10); predmetu broj AP 633/04 od 27.05.2005. ("Službeni glasnik BiH", broj 73/05); predmetu broj AP 157/05 od 17. februara 2005. ("Službeni glasnik BiH", broj 36/05); i u predmetu broj U-19/00 od 13. marta 2001. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 27/01), posebno Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i protokola uz Konvenciju, kao i instrumenata za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda koji imaju pravnu snagu ustavnih odredaba u Bosni i Hercegovini.

8. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Predsjednik Federacije Bosne i Hercegovine je zahtjevom od 05.01.2015. godine, zatražio da Ustavni sud Federacije nakon provedenog postupka, donese presudu kojom se utvrđuje da su član 37. i član 44. st. 1. i 3. osporenog Zakona, u nesaglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine te da se osporeni propisi citiranog Zakona, prestanu primjenjivati od dana objavljivanja presude Ustavnog suda Federacije u "Službenim novinama Federacije BiH".

Prema obrazloženju zahtjeva podnosioca, članom 37. osporenog Zakona, propisuju se poseban postupak provjere i izdavanja potvrde o uspješnosti u radu federalnih inspektora tzv. certificiranjem, čime se uvodi poseban, paralelan postupak onom koji je predviđen u Zakonu o državnoj službi; Iz sadržaja ovog člana nesumnjivo se zaključuje da od ovog postupka zavise konkretna prava iz radnog odnosa, pa čak i radno-pravni status federalnih inspektora. Osim toga, ovakvo propisivanje uslova za obavljanje dužnosti federalnih inspektora, predstavlja i jednu od disciplinskih sankcija u slučaju da se ne zadovolje uslovi certificiranja, što je opet, suprotno članu 55. Zakona o državnoj službi, jer navedeni član ne predviđa disciplinsku odgovornost ove vrste, na koji način su federalni inspektori različito tretirani u odnosu na ostale državne službenike, odnosno, ovim su federalni inspektori u Federalnoj upravi za inspeksijske poslove različito tretirani od bilo kojih drugih federalnih inspektora (npr. upravni i porezni inspektori i drugi) ili na bilo kojem drugom nivou vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine (kantonalni ili opštinski inspektori), iz kojih razloga je došlo do njihovog nejednakog tretmana pred zakonom u smislu člana II.A.2.1.c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, tim prije, jer se osporenim članom ovog zakona, ne uključuje ni princip dvostepenosti što je osnova upravnog postupka (pravo na žalbu) i jedan od inherentnih elemenata prava na pravično suđenje u svim postupcima čiji rezultat može biti gubitak radno-pravnog statusa.

Osporavajući ustavnost člana 44. stav 1) i 3) osporenog Zakona, podnosilac zahtjeva navodi da se ovim članom propisuje odlučivanje o suspenziji inspektora na način da o suspenziji glavnog inspektora i inspektora direktor donosi rješenje (stav 1), da se protiv rješenja iz stava 1) ovog člana ima pravo uložiti žalbu u skladu sa Zakonom o državnoj službi (stav 2), te, da žalba na rješenje iz stava 2) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja, (stav 3), iz kojih razloga su, prema mišljenju podnosioca, propisi st. 1) i 3) ovog člana, također, u nesaglasnosti sa članom II.A.2.1.c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, i u suprotnosti su sa članom VII.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, ukazujući pri tome i na instrumente za zaštitu ljudskih prava koji imaju pravnu snagu ustavnih odredaba sadržanih u Aneksu Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, posebno na Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i

osnovnih sloboda i protokole uz Konvenciju, koja se direktno primjenjuje u Bosni i Hercegovini i ima prioritet nad drugim zakonima.

Osim toga, podnosilac zahtjeva ukazuje i na relevantne odredbe Zakona o državnoj službi kojima se propisuju principi na kojima radi cjelokupna državna služba, uključujući i federalne inspektore, a koji imaju izvorište u međunarodnom pravu koje je sastavni dio domaćeg zakonodavstva, zatim na Konvenciju o radnoj administraciji iz 1978. godine, broj 81, te na relevantne odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u vezi sa mogućnošću utvrđivanja povrede citiranih odredaba Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, *mutatis mutandis* - Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu U-5/09 od 25.09.2009. godine, te predlaže da Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, nakon provedenog postupka donese presudu kao u zahtjevu podnosioca.

U postupku odlučivanja o zahtjevu podnosioca, Ustavni sud Federacije zapaža, da **certifikat** (lat. *certificatum*) znači općenito potvrdu, svjedodžbu koju izdaju javne vlasti, da postoji više vrsta certifikata, kao što su certifikati za fizičke osobe/građane koji se izdaju na različitim medijima i koji su namijenjeni za vlastite potrebe, te također i certifikati za tijela državne uprave koji se izdaju državnim nosiocima javnih funkcija ili zaposlenicima u tijelima državne uprave, i drugi certifikati koje izdaje nadležno tijelo određeno zakonom odnosno države, te da se za izdavanje bilo kojeg certifikata nadležnom tijelu u skladu sa zakonom, uz zahtjev podnosi potrebna dokumentacija i plaća naknada za registraciju u registru izdatih certifikata.

U vezi s navedenim, Ustavni sud Federacije konstatuje da se članom 37. osporenog Zakona, propisuje Potvrda o uspješnosti u radu-certifikat, odnosno, da se obavljanje inspeksijskih poslova Federalne uprave za inspeksijske poslove uslovljava provjerom o uspješnosti u radu izdavanjem certifikata, te da se pod provjerom podrazumijeva ocjenjivanje kvaliteta rada glavnog inspektora i federalnih inspektora na osnovu primjene standarda za državne službenike koji rade u Upravi za inspeksijske poslove, sa posljedicama, da ako glavni inspektor i inspektor ne budu certifikovani ni nakon treće provjere, gube status i prestaje im radni odnos.

Međutim, Ustavni sud Federacije isto tako konstatuje da potvrda o uspješnosti u radu (izdavanje certifikata) koja/i se izdaje državnim službenicima nakon posebne provjere o uspješnosti u radu, sa posljedicama gubitka statusa i prestanka radnog odnosa, u relevantnim zakonima Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine kojima se uređuje organizacija i sistem državne uprave, državna služba, odnosno, radno-pravni status državnih službenika u organima državne uprave, nije propisana i ne postoji kao uslov za obavljanje poslova državnog službenika u organima državne službe, niti nedostatak certifikata, odnosno njegov gubitak nakon određenog vremenskog perioda, ima, ili može da ima za posljedicu, prestanak statusa i gubitak radnog odnosa državnog službenika.

Naime, Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, kojim se uređuje organizacija i način funkcioniranja organa državne uprave kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad organa državne uprave na svim nivoima vlasti u Federaciji, propisano je da poslove inspeksijskog nadzora koji su organizovani u okviru nadležnosti organa uprave obavljaju inspektori, da inspektor može biti lice koje ima završenu odgovarajuću visoku školsku spremu, položen stručni upravni ispit predviđen za državne službenike organa uprave u Federaciji, ili javni ispit predviđen za državne službenike institucija Bosne i Hercegovine i najmanje tri godine radnog staža nakon završene visoke školske spreme, te, da su inspektori državni službenici sa posebnim ovlaštenjima (član 118. Zakona). Također, u skladu sa stavom 4. istog člana, rukovodilac organa

uprave je ovlašten da, kad to potrebe službe zahtijevaju, može, izuzetno, ovlastiti drugog državnog službenika tog organa uprave koji ispunjava uslove iz stava 2. ovog člana da izvrši samo određene poslove inspekcijiskog nadzora, odnosno da inspektor pomogne u vršenju određenog inspekcijiskog nadzora o čemu se obavezno donosi pisano rješenje.

Nadalje, Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave osnivaju se federalna ministarstva, federalne uprave i federalne upravne organizacije, utvrđuje njihov djelokrug i uređuju druga pitanja od značaja za njihovu organizaciju i funkcionisanje, (član 1. Zakona), te propisuje da poslove uprave iz okvira nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine vrše federalna ministarstva, federalne uprave i federalne upravne organizacije predviđene ovim zakonom, kao i da su sva ministarstva dužna obavljati svoje poslove u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

Istim Zakonom je, kao samostalna federalna uprava, osnovana i Federalna uprava za inspekcijske poslove (član 21.) koja vrši poslove iz nadležnosti federalnih inspekcija koje su prema posebnom zakonu organizirane u sastavu te uprave kao i da vrši druge upravne i stručne poslove utvrđene posebnim zakonom (član 23.a. Zakona).

Prema osporenom Zakonu Federacije Bosne i Hercegovine, kojim se propisuje vršenje inspekcijiskog nadzora iz nadležnosti federalnih organa uprave, inspekcijiski poslovi i njihov djelokrug, organizacija Federalne uprave za inspekcijske poslove i druga pitanja od značaja za funkcionisanje inspekcijiskog sistema Federacije (član 1.) "inspektor" je državni službenik sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima (član 2.) inspekcijiski nadzor vrše inspektor/i kao državni službenici sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima (član 7.), a na radno-pravni status inspektora i druga pitanja koja nisu uređena ovim zakonom shodno se primjenjuju zakoni i drugi propisi koji važe za državne službenike u organima uprave Federacije.

Radno-pravni status državnih službenika u organima državne službe uređen je Zakonom o državnoj službi. Prema tom Zakonu, državni službenik je lice postavljeno rješenjem na radno mjesto u organ državne službe u skladu sa zakonom (član 1.), a zapošljavanje i unapređenje profesionalne karijere državnog službenika zasniva se na javnom konkursu i profesionalnoj sposobnosti, vrši se samo na osnovu javnog konkursa i ispunjavanja uslova i kriterija propisanih zakonom i posebnim zakonom, te u skladu sa kriterijima propisanim podzakonskim propisom donesenim na osnovu ovog zakona (član 3. Zakona). U tu svrhu, Vlada Federacije osniva Agenciju za državnu službu koja između ostalih poslova, utvrđuje jedinstvene kriterije, pravila i postupke selekcije, imenovanja i postavljanja državnih službenika u organima državne službe u Federaciji, u skladu sa ovim zakonom, planira i realizira proces zapošljavanja državnih službenika na zahtjev i u skladu sa potražnjom organa državne službe (član 64. Zakona).

Osim toga, istim se Zakonom, na jedinstven način, propisuju slučajevi prestanka radnog odnosa državnog službenika, između ostalih, i u slučaju dvije uzastopne negativne ocjene rada, (član 51. stav 1. tačka h), odnosno, kao posljedica disciplinske odgovornosti zbog kršenja službene dužnosti utvrđenih ovim zakonom nastalih kao rezultat njegove krivice (član 55. Zakona) pod uslovom da je, nakon provedenog disciplinskog postupka koji provodi disciplinska komisija (član 56. Zakona) državnom službeniku izrečena disciplinska mjera prestanka radnog odnosa u državnoj službi (član 57. stav 1. tačka e), protiv koje odluke državni službenik ima pravo izjaviti žalbu Odboru državne službe za žalbe radi preispitivanja donesene odluke u roku od 15 dana od dana prijema odluke disciplinske komisije.

Dakle, citiranim Zakonom, kao sistemskim zakonom kojim se uređuje radno-pravni status državnih službenika u organima

državne uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, nije propisana mogućnost izdavanja potvrde o radu - izdavanje certifikata državnim službenicima kao uslovu održanja statusa državnog službenika, niti su propisani slučajevi prestanka statusa, odnosno radnog odnosa državnog službenika ako državni službenik ne bude certifikovan nakon provjere o uspješnosti u radu. Pri tome, treba uzeti u obzir da državna služba, u skladu sa članom 4. istog Zakona, osigurava poštivanje principa zakonitosti, transparentnosti i javnosti, odgovornosti, efikasnosti i ekonomičnosti, profesionalne nepristrasnosti, te političke nezavisnosti, te da se, u skladu sa članom 6. stav 1. tačka 2. ovog Zakona, državni službenik postavlja između ostalih, i na radno mjesto **inspektora**, a inspektori obavljaju poslove koji se odnose na inspekcijiski nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa donesenih na osnovu zakona i nad radom organa državne službe, u skladu sa zakonom, i inspektor kao državni službenik, ima pravo na stalni radni odnos do sticanja uslova za penziju, osim ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Iz navedenog se zaključuje da zakoni i drugi propisi Federacije kojima se uređuje organizacija i način funkcionisanja organa državne uprave, odnosno, osnivaju federalni organi uprave i utvrđuje njihov djelokrug i uređuju druga pitanja od značaja za njihovu organizaciju i funkcionisanje državne uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao "*lex generalis*," jednako se odnose i na Federalnu upravu za inspekcijske poslove, te da se u skladu s tim, osporenim Zakonom Federacije Bosne i Hercegovine, kao "*lex specialis*", uređuje vršenje inspekcijiskog nadzora iz nadležnosti federalnih organa uprave, inspekcijiske poslove i druga pitanja značajna za funkcionisanje inspekcijiskog sistema Federacije, uključujući i organizaciju Federalne uprave za inspekcijske poslove.

S druge strane, Zakonom o državnoj službi, koji je "*lex generalis*" uređuju se radno-pravni status državnih službenika u organima državne uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, što uključuje zapošljavanje i unapređenje, zakonske principe, radna mjesta u državnoj službi na koje se postavlja državni službenik što obuhvata i radno mjesto inspektora, javno oglašavanje i opšte uslove za postavljanje državnog službenika, javni konkurs i izborni proces koji provodi Agencija za državnu službu, ocjenu rada, prestanak radnog odnosa koji je i postupak za prestanak radnog odnosa državnog službenika, te disciplinsku odgovornost i disciplinski postupak, kao i disciplinske mjere, i druga pitanja od značaja za radno-pravni status državnog službenika, prema stanovištu Ustavnog suda Federacije, nesumnjivo se odnose i na inspektore u Federalnoj upravi za inspekcijske poslove koji su prema članu 2. osporenog Zakona, državni službenici sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima.

Stoga, odredbe člana 37. osporenog Zakona, kojim se obavljanje inspekcijiskih poslova Federalne uprave za inspekcijske poslove uslovljava provjerom o uspješnosti u radu-izdavanjem potvrde-certifikata, a koja/i se izdaje/u na period od četiri godine, s posljedicama u konačnom, da ako glavni inspektor i inspektor ne budu certifikovani ni nakon treće provjere, gube status i prestaje im radni odnos, prema ocjeni Ustavnog suda, državne službenike-inspektore u Federalnoj upravi za inspekcijske poslove, dovodi u neravnopravan, nejednak položaj u odnosu da sve duge državne službenike u organima državne uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, što nije saglasno članu II.A.2. (1) c) i u suprotnosti je sa članom VII.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

U vezi sa članom 44. osporenog Zakona, prema kojem o suspenziji glavnog inspektora i inspektora direktor donosi rješenje protiv kojeg se ima pravo uložiti žalba u skladu sa Zakonom o državnoj službi, s tim da žalba ne odlaže izvršenje tog rješenja, Ustavni sud Federacije zapaža da Ustav Bosne i Hercegovine i Ustav Federacije Bosne i Hercegovine u normativnom dijelu ne

sadrže izričita opredjeljenja, odnosno ustavne principe o ustavnosti i zakonitosti, o pravu na rad i slobodi rada, niti se ustavima garantuje pravo na žalbu ili drugo pravno sredstvo protiv odluke kojom se rješava o pravu čovjeka/građanina ili o njegovom na zakonu zasnovanom interesu, ali da su u tim aktima istovremeno i izričito navedeni svi najznačajniji međunarodni pravni akti – instrumenti za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda koji imaju pravnu snagu ustavnih odredaba, s tim, da se prema članu II.2. Ustava Bosne i Hercegovine, Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i protokoli uz Konvenciju, direktno primjenjuje u Bosni i Hercegovini i imaju prioritet nad drugim zakonima, što znači da se ovako prihvaćeni međunarodni standardi moraju u potpunosti poštovati u Bosni i Hercegovini.

U tom smislu, pravo na rad kao jedno od osnovnih ljudskih prava, direktno je inkorporirano u pravni sistem u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zakonom o radu koji je "*lex generalis*", osim za određene kategorije zaposlenika (kao npr. u organima državne uprave, pravosuđa, unutrašnjih poslova, granične i carinske službe i drugih državnih organa i organizacija), a oblast radno-pravnog statusa državnih službenika u cijelosti je uređena Zakonom o državnoj službi, koji je "*lex specialis*" i za državnu službu najvažniji propis, imajući u vidu sve specifičnosti radno-pravnog statusa državnog službenika, određujući pri tome kako najvažniji krug opštih prava i dužnosti državnih službenika, tako i prava i dužnosti iz radnog odnosa državnih službenika.

Tako, osim što se ovim Zakonom u materijalno-pravnom smislu uređuju prava i dužnosti državnih službenika, radna mjesta državnih službenika, zapošljavanje i popuna upražnjenih radnih mjesta, ocjenjivanje i napredovanje, disciplinska i druga odgovornost državnih službenika i disciplinske mjere, uključujući i suspenziju ili prestanak radnog odnosa, nesumnjivo je da se pri odlučivanju o pravima i dužnostima državnih službenika primjenjuju pravila upravnog postupka kao propisa o opštim procesnim pravilima u skladu sa Zakonom o upravnom postupku koji je na snazi u Federaciji Bosne i Hercegovine od 29.01.1998. godine.

Naime, nesporno je da u skladu sa Zakonom o državnoj službi, o pravima i dužnostima državnog službenika odlučuje rješenjem rukovodilac organa državne službe (postavljenje državnog službenika član 31; period probnog rada državnog službenika član 32; ocjena rada državnog službenika član 33; napredovanje i unapređenje; član 34; interni premještaj član 35; prekobrojnost član 36; pripravnici član 37; prestanak radnog odnosa član 51. stav 1. tačka h); naknade član 53; odnosno Disciplinska komisija čl. 55.-57. Zakona u skladu sa Uredbom o pravilima disciplinskog postupka za disciplinsku odgovornost državnih službenika u organima državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine, te, Agencija za državnu službu (član 64. Zakona).

U vezi sa navedenim, Ustavni sud ima u vidu da je zaštita prava državnog službenika, u skladu sa Zakonom o državnoj službi, posebno osigurana osnivanjem Odbora državne službe za žalbe u skladu sa članom 65. ovog Zakona, koji u skladu sa ovim Zakonom i podzakonskim propisima, odlučuje u drugom stepenu o svim žalbama koje se izjave na rješenja rukovodilaca organa državne službe, o žalbama koje se izjave na odluke disciplinske komisije i o žalbama koje se izjave na odluke direktora Agencije i to na zahtjev: a) državnog službenika na kojeg se sporna odluka, preduzeta ili propuštena radnja odnosi; b) organa državne službe gdje državni službenik obavlja dužnost; i c) Agencije, iz čega se nesumnjivo zaključuje da je ovim Zakonom posebno regulisana problematika zaštite prava državnog službenika u slučaju da nije zadovoljan aktom kojim je odlučeno o njegovim pravima ili obavezama obzirom da zaštita prava državnih službenika predstavlja važnu dimenziju radno-pravne materije koja je putem službeničkog sistema prilagođena njegovim specifičnostima i čini važan segment sistema državne službe u cjelini.

Iz navedenog se nesumnjivo zaključuje da protiv svake sporne odluke, preduzete ili propuštene radnje koja se odnosi na državnog službenika, a posebno na njegova statusna pitanja, državni službenik ima pravo izjaviti žalbu u skladu sa Zakonom o državnoj službi, da takva žalba u skladu sa citiranim Zakonom ali i u skladu sa opštim procesnim pravilima uređenim Zakonom o upravnom postupku, ima odložno, suspenzivno dejstvo, tj. da izjavljena žalba protiv odluke/rješenja rukovodioca organa, odlaže njegovo izvršenje, što znači da u konkretnom slučaju, glavni inspektor odnosno inspektor koji je državni službenik u Federalnoj upravi za inspekcijske poslove, ima pravo uložiti žalbu na rješenje direktora o suspenziji Odboru državne službe za žalbe, te da takva žalba odlaže izvršenje rješenja sve do odluke Odbora u skladu sa članom 65. stav 1. tač. 7., 8. i 9. citiranog Zakona. Pri tome, Ustavni sud Federacije zapaža da pravo državnog službenika, u konkretnom slučaju, pravo inspektora na direktno obraćanje i podnošenja žalbe Odboru za žalbe protiv rješenja direktora kojim se odlučuje o gubitku statusa i prestanka radnog odnosa u Federalnoj upravi za inspekcijske poslove, predstavlja pravo na ostvarivanje prava i dužnosti državnog službenika iz radnog odnosa, najvažniji je krug opštih prava i dužnosti državnih službenika koja se garantuju i štite Zakonom o državnoj službi i kojim se osigurava hitnost u njihovom rješavanju, potreba neposredne, nezavisne i nepristrane upravne kontrole, a u konačnici, i efikasna sudska zaštita statusnih prava državnog službenika.

Na takav zaključak Ustavnog suda Federacije nesumnjivo upućuju i odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetima: U-5/09 od 25.09.2009. godine; AP-633/04 od 27.05.2005. godine; AP-157/05 od 17.02.2005. godine; U-19/00 od 13.03.2001. godine, u kojima je Ustavni sud Bosne i Hercegovine odlučivao primjenom relevantnih odredaba Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i protokola uz Konvenciju, odnosno, instrumenata za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda koji imaju pravnu snagu ustavnih odredaba.

Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud Federacije također zaključuje da propisi člana 44. st. 1. i 3. osporenog Zakona, prema kojem žalba izjavljena na rješenje direktora o suspenziji glavnog inspektora i inspektora ne odlaže izvršenje tog rješenja, na koji način se inspektori kao državni službenici u Federalnoj upravi za inspekcijske poslove stavljuju u nejednak položaj u odnosu na sve ostale državne službenike u organima državne uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, nisu u skladu sa članom II.A.2.1.c) i u suprotnosti su sa članom VII.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno, da osporene odredbe Zakona, nisu u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova, u sastavu: Aleksandra Martinović, predsjednica Suda, Vesna Budimir, dr. sci. iur. Šahbaz Džihanović, Mirjana Čučković, Domin Malbašić, prof. dr. Edin Muminović, dr. sc. Kata Senjak i Mladen Srdić, sudije Suda.

Predsjednica

Broj U-1/15
13. decembra 2016. godine
Sarajevo

Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Aleksandra Martinović, s. r.

KOMISIJA ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

390

Temeljem čl. 12. Zakona o Komisiji za vrijednosne papire ("Službene novine Federacije BiH", br. 39/98, 36/99, 33/04, 92/13, 6/17), čl. 200. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) i čl. 24. st. (3) Zakona o preuzimanju dioničkih društava ("Službene novine Federacije